

nent/lica/?base=1&id=530024&menu=657533&view=te
xt

2. Основи економічної теорії: підручник [Текст] / А. А. Чухно, П. С. Єщенко, Г. Н. Климок та ін.; За ред. А. А. Чухна. — К.: Вища шк., 2001. - 606 с.

3. Апанасенко А.М. Особливості регулювання трудових відносин на залізничному транспорті України [Текст] / А.М. Апанасенко // автореферат дис. кандидата юридичних наук за спец. 12.00.05 - трудове право, право соціального забезпечення. - Харків, 2010. – 24 с.

УДК 657

ДОЦІЛЬНІСТЬ ІНВЕСТИЦІЙ В РОЗВИТОК ЛЮДСЬКОГО КАПІТАЛУ

Яковенко В.Г., к.е.н, доцент (УкрДУЗТ)

Формування ринкового середовища в Україні та загострення міжнародної конкуренції в умовах глобалізації потребують кардинальної зміни поглядів на джерела та фактори економічного росту національної економіки. Тому спираючись на міжнародний досвід, досвід в розвитку інноваційних процесів, використання інформаційних технологій можна стверджувати, що пошук невикористаних резервів, оптимальних шляхів для ефективного довгострокового розвитку України слід вести в площині визнання теорії людського капіталу і реального впровадження її основних положень в практику ринкових перетворень, а саме, ідей відносно здійснення інвестування в розвиток людського капіталу.

Людський капітал як потенційний ресурс економічного розвитку країн впливає на якість і рівень життя населення та соціально-трудова відносини. У структурі різних видів капіталу нагромадження людського капіталу, його раціональне використання стає стратегічним ресурсом суспільного розвитку, ключовим чинником створення конкурентних переваг і зростання добробуту суспільства.

Поняття людський капітал увійшло в науку на початку 60-х років ХХ століття в західній економічній літературі. Виникнення та розвиток теорії людського капіталу пов'язано з іменами видатних вчених-економістів Т. Шульца, Г. Беккера, Л. Туроуга.

Людський капітал представляє собою самий цінний ресурс, набагато важливіший ніж природні ресурси або накопичене багатство. Людський капітал – це економічна категорія, яка характеризує сукупність сформованих та розвинених в результаті інвестицій виробничих здібностей, особистих рис та мотивації індивідів, які знаходяться в їхній власності,

використовуються в економічній діяльності, спонукають підвищення продуктивності праці, завдяки чому впливають на зростання доходів підприємства та національного доходу.

Тому спираючись на вище зазначене, людський капітал – це не просто сукупність зазначених характеристик, а саме сформований або розвинений в результаті інвестицій, а також накопичений певний запас виробничих здібностей (здоров'я, знання, навички, мотиви), які належать людині.

Теорія людського капіталу зводиться до того, що в центрі концепції інвестиційної політики є людина, яка розглядається як найбільша цінність для підприємства. Тому система управління підприємством повинна бути направлена на розвиток різноманітних здібностей працівників з метою максимального їх використання в процесі роботи, а робітник сприятиме розвитку організації, де працює. Інвестиції в освіту вигідні, як працівнику так і роботодавцю, причём другому більше, ніж першому. Рентабельність інвестицій в людські ресурси є завжди оптимальною. В результаті підвищення професійного рівня робітників вони отримують вище заробітну плату, але ефективність віддачі від їх діяльності значно більша.

Якщо розглядати людський капітал у широкому розумінні його соціально-демографічної й економічної сутності як сукупність фізичних, професійних та інтелектуальних здібностей людей, то очевидно, що інвестиції в його відтворення, на відміну від інших капіталів, мають певні особливості щодо цільового призначення, використання й суспільно необхідної ефективності. Це зумовлено специфікою суб'єкта — людини, котра є живою біосоціальною істотою з притаманними тільки їй особливостями відтворення. З одного боку, інвестиції необхідні для формування й розвитку людини, з іншого — вона своєю працею створює додану вартість для інвестування у формування нових поколінь і розвиток науково-технічного прогресу. Таким чином, інвестиції в людський капітал мають двоїстий характер, що зумовлено сутністю цієї категорії.

Теорія людського капіталу, котра ефективно застосовується на практиці в країнах з розвинутою ринковою економікою, безперечно доводить, що інвестиції в освіту, професійну підготовку та мобільність робітників значно підвищують вартість та ціну робочої сили та приносять значний прибуток, а також забезпечують конкурентоспроможність робітників на ринку праці.

Інвестиційний обіг має місце в умовах якісного оновлення та удосконалення фізичного капіталу та потребує не тільки значних інвестицій, а ще й активного використання досягнень НТП та

нових науково-освітніх технологій.

Таким чином, незважаючи на те, що людський капітал — це дорога субстанція суспільного буття, інвестиції в його створення і розвиток економічно і соціально вигідні. Інвестиції в людський капітал мають бути пріоритетним напрямом державної політики, оскільки ефективність суспільного виробництва прямо залежить від продуктивності праці фізично здорової людини, яка має належний професійний та інтелектуальний рівень.

УДК 657.24

РЕЗЕРВИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОБОТИ ПІДПРИЄМСТВ

*Янченко Н.В., к.е.н., доцент,
Франкевич Б., студент (ХНУБА)*

Сьогоднішні умови ринкових стосунків, що розвиваються, вимагають від підприємств бути конкурентоспроможними. Для того щоб нарощувати свою діяльність та функціонувати потрібно вживати заходи відносно удосконалення власної діяльності і підвищення її ефективності, мати переваги над конкурентами, впливати на ринкове середовище. Через це, в довгостроковому та короткостроковому періодах перед підприємцями і менеджерами виникає проблема пошуку і реалізації альтернативних рішень. Чи відноситься це до проблем випуску на ринок нових товарів, або способів їх виробництва, придбання засобів і предметів праці і ін. Ухвалення рішення, направлене на досягання поставленої мети - це порівняльна оцінка альтернативних або конкуруючих курсів дій, та вибір варіанту, який більше відповідає цілям організації, не володіючи прийомами і методами економічного аналізу діяльності організації це неможливо здійснити. З допомогою економічного аналізу обґрунтовуються плани і управлінські рішення, виробляються тактика та стратегія підприємства, здійснюється контроль за їх виконанням, виявляються резерви

підвищення ефективності, оцінюються результати діяльності підприємства і його підрозділів.

Підприємство є основною ланкою господарських систем в державах на всіх етапах розвитку економіки, так як на підприємствах здійснюються різного роду послуги, виробляється продукція, працівник встановлює безпосередній зв'язок із засобами виробництва. Підприємство самостійно здійснює свою діяльність, розпоряджається продукцією, яку випускає, отриманим прибутком, що залишився в його розпорядженні після сплати податків і інших обов'язкових платежів.

Чим краще на підприємстві використовуються основні виробничі фонди тим більшою мірою підвищуються ефективність виробництва підприємств, це дає змогу без зайвих додаткових капітальних вкладень збільшити обсяг виробництва продукції, підвищити прибуток, та зменшити витрати виробництва. Узагальнюючі та приватні показники застосовують щоб оцінити ефективність використання основних фондів.

Приватні показники розраховуються для окремих видів і груп основних фондів, а узагальнюючі показники дозволяють оцінити ефективність використання всіх основних фондів, що знаходяться на балансі підприємства.

Ефективність використання оборотних коштів є одним з напрямів зростання ефективності виробництва.

Від оборотності оборотних коштів залежить ефективність їх використання. Оборотні кошти підприємства постійно знаходяться в русі, здійснюючи кругообіг. З сфери звернення вони переходять в сферу виробництва, а потім з сфери виробництва знов в сферу звернення і так далі. При цьому оборотні кошти послідовно проходять три стадії: грошову, виробничу і товарну.

Щоб виявити резерви зниження собівартості продукції на підприємстві аналізують структуру витрат. Також велике значення на підприємстві має аналіз витрат та системне визначення для управління витратами з метою їх мінімізації. Структура витрат дозволяє виявити основні резерви по їх зниженню і розробити конкретні заходи щодо їх реалізації на підприємстві.